

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

In distributionum perceptione quomodo Simonia, vel saltem iniustitia
committatu. cap.viii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

a c. tua. et c. fi-
nal. de cler. pe-
regrinis. c. 1. et
aliis sequent.
dist. 71.
b. tit. de mini-
ste. eccl. cor. re-
fiden. ca. 8. et 9.

mendatitiis sui Ordinarij literis ab vilo Episcopo
diuina celebranda, & sacramēta administranda
tatur. Hinc concilium quoque Mechliniense
pit pastoribus & ecclesiarum rectoribus, ne quom-
gum, & ignotum sacerdotem sine licentia b. p. p.
diacesani in scriptis obtenta ad celebrandum
rum, aut sacramentorum administrationem
sub pœna duorum florenorum per pastores seu
incurrenda, & vagorum sacerdotum correctio
traria. Episcopi autem prædictam licentiam non
cedant, nisi visis literis sacerdotij, & commendatitiis
testimonialibus Episcopi, vel vicarij loci vici-
residencia. Nullus quoque extradiocesanus
grinus quantumcumque notus recipiatur ad
nem, & deferuitur alicuius beneficii in
cessi sine literis commendatitiis Episcopi,
discessit.

In distributionum perceptione quomodo Simoniam
instituta committatur. CAP. VIII.

Canonicus ad horas canonicas, alius
ficia accedens propter distributiones
iturus, Simoniam quoque committit
præsertim si velit, vel intendat pro illis
redemptionem animarum benefactorum
bus spirituale remedium gratis deberet
Apparet enim, quod illas per modum
& quod illi sint, tanquam præcipuus
ad ecclesiam vadat. Nam cessantibus
bus, cessat comparitio seu ingressus eorum
Quod autem Hostiensis dicat, tales non
veram Simoniam; cum nulla expressa
dat, peccare tamen grauitur, & mentalem
moniam committere, perque penitentiam
Ea excusatio admittenda, & locum
ecclesiis, vbi Canonici diuina officia per se,
substitutos faciunt. Illi enim, etsi
rum causa, & intentio sit, cur ad ecclesiam
& pretium distributionum, de hoc tamen
que argui efficaciter possunt; cum istiusmodi

e B. Tho. quad-
lib. 6. et 8. A-
drian. Pap. 6.
quadlib. 9. Syl-
uest. in summa
in verb. de Si-
mo 9. 9. et Vi-
guer in institu-
theolog.
d. in ca. cum o-
lim de verb. si-
gnif. glos. in c.
unico. de cler.
non resid. in 6.
Pavor. in cap.
suam nobis. de
Simon.

mentium solus cognitor, & Index sit Deus. Atque
indubie iuxta Hostiensis, & aliorum sententiam gra-
uer quidem peccant, & Simoniam mentalem com-
mittunt. Sed quod his non sit precipienda, & man-
data a confessario restitutio distributionum tali in-
tentione receptorum, etiamsi vel solam mentalem Si-
moniam commiserint, hoc Theologi multi pernegant.
Nam quicquid iniuste acceptum est, debet restitui; sed
acceptum Simoniacè, est acceptum iniuste; quoniam
accipit pretium pro spirituali, quod gratis tenebatur
habere, quocirca restitui debet. Tum qui accipit rem
pro pretio, accipit rem alienam inuito Do-
mine, etiam, ut Goffredus inquit, fur & latro: &
liberè restitutionem ablatorum tenetur; quia non
dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum. Itaque
Canonice primò, & precipua intentio esse
debet, quod eant ad ecclesiam, ad seruiendum Deo in
reuerentiam animarum benefactorum suorum, & in
salutem ac prosperitatem totius populi Christiani,
quos meritum spirituale gratis velint communicare,
et applicare. Huic verò intentioni si postea accesserit
alio, quo scilicet hoc modo percipere possint necessa-
ria ad vite sustentationem, illa non peccabunt,
nec Simoniam committent. Veruntamen si inter hos
sunt, qui suis moribus in ecclesia indecentibus, & in-
conuenientibus, ne dicam impiis, vel verbis publicè, & aper-
tè declarent, ac profiteantur, se lucri & pretij distribu-
tionem causa potissimum ad diuina officia venire; quia
tunc vera Simonia excusari non possunt, iuxta D.
Thomæ & aliorum sententiam, his distributiones dan-
dæ non sunt, aut si datæ fuerint, pœnitentia non satis-
faciat, nisi earundem facta restitutione. Nec mirum
quod tenetur, si restituere teneatur ille, qui Simoniam
commisit, licet sine expressa pactione; quâdo bene-
ficiari tenetur is, quo nesciente per aliū commis-
sit Simonia, pecuniam nō Episcopo, sed cuidā Princi-
palis dādo, ita quod nec Episcopus Simoniacus fue-
rit, nec dādo beneficiario, nec ipse suscipiendo illud.

a B. Thom. A-
drian. Pa. &
Syluest. d. d. lo-
cis. Richard. de
quæstio. arme.
lib. 1. cap. 23.
& 25. Ioann.
Mair. in 4 sen-
ten. dist. 25. q. 7.
Soto de iustitia
& iur. lib. 9.
quæst. 8. art. 1.
b in summa.
tit. de Sim. arg.
c. ordinationes.
1. q. 1. & ibid.
not. glo.
Qualis debeat
intentione esse ca-
nonicorum ad
ecclesiā euentū.
c. ca. grauis. de
restit. spol. l. sub.
tract. C. de fur.
l. ult. C. de con-
dit. fur.
d. c. peccatum.
de reg. iur. in 6.
& ibid. glo. c.
c. in. de vsur.
c. B. Tho quod-
lib. 6. Adria.
Pa. quod. 9. et
Syluest. & Vi-
guri d. d. locis.
t. loco supra al-
leg.
g. arg. c. de hoc.
& ibi DD. de
Simon. Pa. or.
in c. mandato.
in fin. de Simo.
Adrian. Pa. 6.
quod. 9. alleg.
in fig. et notab.
c. si quis neque
1. q. 1. & 10.
lib. 9. q. 8.

kk De in-
De in-

Mair. p. d. in 4. senten. dist. 25. q. 7. Dom. Soto de iustit. & iur. lib. 9. q. 8.
& Syluest. 1. q. 1. & Adria. Pa. d. loco.

*Explanatio. ca.
fin. de Simonia.*

Deinde non obstat præmissis c. fin. de Simonia, quod dum Papa consultationi in illo responderet, non mandatus ius nouum, sed quid iure contineatur explicat: cuius responsum tunc ad similes tantum, & non distinetur personas extendi debet. Cum igitur illud c. fin. scriptum sit monachis, seu Canonicis regularibus, certum est illud ad canonicos seculares extendi non debere. In concilio enim generali Lateranensi statutum ordinatum erat b, vt monachi vel alij regulares personarum monasterium recepti, vna cum recipientibus, seu subditis, siue Prælati, sine spe restitutionis de eorum monasterio expellerentur, in locum archidiaconi vel alii ad agendam perpetuam penitentiam retinerentur. Qui vero ante hoc synodale statutum taliter ingressi, in aliis locis eiusdem ordinis collocati erant, vel saltem dispensati in iisdem monasteriis nouo recipi, mutatis prioribus locis, & iurisdictionibus assignati c. Hac constitutione generalis concilii, quædam monachi permoti impetrarunt à Papa mandatum, vigore cuius cum ipsis dispensaretur contra dictam constitutionem concilij. Verum quædam non expressè continebat Abbatem; neque quædam & conditione reconciliari, & absolui possent, sicut ex d. c. fin. Delegato à Papa scripto & multis aliis Mandato, inquit, nostro recepto, vt cum monachis qui per Simoniam, dato aliquo, locum in monasteriis sunt adepti, secundum constitutionem generalis concilij (videlicet Lateranensis) dispensares. Cuius t. breuiter respondentes, dicimus; Mandatum apostolicum etiam ad Abbates extendi (vt scilicet illis dispensare possis) & ad resignationes spiritualium & temporalium (vt videlicet super his quoque dispensare possis, ne fiat resignatio tam temporalium quam spiritualium, quæ aliàs necessaria erat) dummodo tamen nullo pacto, sed affectu animi tantum penitentie, vtrinque (tam ex parte monasterij, quam religiosorum in illud receptorum) taliter acceptis (quæ data sunt in illorum ingressu) & eos deinceps pro Simonia huiusmodi non teneri, vt scilicet non

a gl. nos. in c. consultationi de tempor. ordin. Adrian. Pa. d. loco. et lo. Maior in 4. sent. d. loco.

b Concil. Lateran. sub Innoc. 3. cap. 64.

c c. quoniam de Simon.

neum restituat, qua percepit; neque monachi inde
expellantur, & in aliud ad agendam poenitentiam de-
calantur, vel in suo de nouo recipiantur, mutatis
prohibitis locis, & interioribus assignatis, iuxta dicti
apostoli constitutionem. Sed in hoc casu, sicut nar-
ratum est, delinquentibus sufficit per solam poeniten-
tiam, suo satisfacere creatori, idque vigore dispensa-
tionis per mandatum hoc concessit. Verbum enim so-
lam, non excludit, quin ex natura Simoniae facienda sit
refugatio, tam spiritualium, quam temporalium:
non sicut dicitur Papa mandatum suum super dispensa-
tione concessum ad id extendi, palam etiam docet, su-
per hac dispensationem fuisse necessariam: sed exclu-
dit hanc dispensationem, illa, qua habentur in di-
cuntur generali, scilicet ne monasterium suum exeant
monachi delinquentes, sed in illo maneat, & solam
poenitentiam, quam alibi facere debuissent, ibidem
peragat.

Ad h. Gregorius expressè statuit b, quod qui frau-
denter munusculo ecclesiasticam dignitatem acceperit,
relinquit illam sub poena damnationis aeternae resi-
gnare, his verbis: Si quis neque sanctis pollens mori-
bus, neque à clero populoque vocatus, vel pulsatione
conatus, impudenter, Chilli sacerdotium iam quolibet
modo pollutus, iniusto cordis amore, vel sordidis pre-
fationis, siue comitatu, siue manuali seruitio, siue frau-
denter munusculo episcopalem seu sacerdotalem non
habuerit, sed inanis glorie auaritia fultus digni-
tatem acceperit, & in vita sua non spontè reliquerit,
neque ista perata mors poenitentem non inuenit, pro-
curatio in aeternum peribit. Fraudulentum autè mu-
nusculo illud est quod fraudulenta mente absque pacto
supponitur. Nam ubi conuètio interuenit, non
est, sed aperta iniquitas Est & illud fraudulentum
munusculo, cum solicator dicit, se hoc aliàs ei, cui
impetrat, voluisse dare: Vel quando pars altera di-
spensas fecisse, & illas perit, vt aliis cedat be-
neficio. Non esset autem fraudulentum hoc, nisi si-
ne pacto fieret, & sine insinuatione voti conferendi
pro spirituali. Cum ergo Simonia purè mentalis,

Kk ij cum

a Adrian. &
Soto ad locum.
b in ca si quis
neque. i. q. i.
Beneficium im-
petratum frau-
denter munus-
culo resignare
debet.

c c. epi. de Si-
mon.
Fraudulentum
munusculum
quod sit.

d glos. et Ar-
chid. in d. ca. si
quis neque.
Simoniam men-
talit cum opere
subsecuto obli-
gat ad restitu-
tionem.

cum opere subsecuto, iuxta D. Gregorij sententiam obliget ad restitutionem, non est verisimile, neque credibile, quod Gregorius IX. Papa qui dictum e. fr. Simoniam rescipit suo delegato, contrarium voluit docere, & mandare^a.

^a Adrian. 6. Pap. & Soto. ad. locis.

An Canonici non cantantes per se horas suas, alias divinis, & distributiones iuste & legitime percipiant.

CAP. IX.

Verum in ecclesiis ubi Canonici horas aliorum officia per se non canunt, sed per alios, facile illic videre & cognoscere est, quod tiffimum & precipue propter solas distributionum chorum veniant, adeo ut & vulgus hominum facile eos frequenter notet, & nominet, tales ad lucrum non ituros, nisi lucro distributionum eorum tractentur, nam hi legibus, & ordinationibus ad lucrandas distributiones taliter qualiter obseruatis, vix Deo respectum horarum, aliorumque officiorum solent, tum se ibi ad fabulas, si congero aliquis detur, tunc; vel chorum egrediuntur ad alibi confabulandum, vel deambulandum, vel dormiendum, aut quicquam faciendum alienum ab officio diuino. Qui etiam canonicis saepe non recitatis distributiones sibi habent, & extorquent, quas sola sua praesentia, & essentia iuxta statuta, vel consuetudinem sibi habent se praetendunt. Sed Pius quintus Papa statuit, & per ea constitutione declarauit^b, tales non solum distributiones, verumetiam fructus praebendarum fructus percipere; tamen omnibus horis canonicis cum alios sentes adsint, & non egrediantur chorum confabulandi, aut quid aliud faciendi. Tum praeterea & distributionum amissionem declarat esse peccatum admittere. Verum si horas suas legitime percipiant, & praebendarum suarum iuxta consuetudinem percipiunt, ad distributionum tamen perceptionem non possunt, imo Simoniacae, vel simoniacae per hoc declarare, quod pro viginti, aut triginta C

^b Haec posita est, ubi actum fuit de officio horarum, in speculo de malorum iur. cau. & remed. lib. 2. cap. 17.

^c Sub Leone 10. cele. ses. 9. can. 9.